

HAFTAYA BAKIŞ

ABD’de işgücü piyasaları toparlanmaya devam ediyor.

Geçtiğimiz hafta ABD’de açıklanan veriler işgücü piyasalarındaki iyileşmenin hız kazandığına işaret etti. Şubat ayında tarım dışı istihdam 242 bin kişi ile beklentilerin oldukça üzerinde artış kaydederken aynı dönemde işsizlik oranı %4,9 seviyesinde gerçekleşti. Aralık ve Ocak ayına ilişkin istihdam artışı rakamlarında yapılan yukarı yönlü revizyonlar dikkat çekerken, ilgili 3 aylık dönemde ABD’de tarım dışı istihdamın ortalama 228 bin kişi arttığı görüldü. %62,7 ile son 38 yılın en düşük seviyesinde olan işgücüne katılım oranı da Şubat ayında %62,9’a yükseldi. İstihdamın sektörlere göre dağılımı incelendiğinde perakende ve lokantacılık gibi düşük ücretli sektörlerde iş bulma olanaklarının en fazla iyileşmeyi kaydettiği görüldü. Bu nedenle, işgücü piyasalarındaki bu toparlanmanın ortalama maaş değişimine sınırlı ölçüde yansıtıldığı gözlemlendi.

Euro Alanı’nda deflasyon endişesi...

Euro Alanı’nda Şubat ayında değişim kaydetmesi beklenmeyen tüketici fiyatları açıklanan öncü veriye göre %0,2 oranında geriledi. Eylül ayından bu yana ilk kez negatif seviyede gerçekleşen enflasyon verisi bu hafta düzenlenecek olan ECB toplantısı öncesinde ek önlemler alınacağı yönündeki beklentileri destekledi. Haftaya düşüşle başlayan EUR/USD paritesi zayıf enflasyon verisinin ardından yönünü yukarı çevirerek haftayı 1,10 seviyesinden tamamladı. Bölgede ekonomik aktiviteye ilişkin açıklanan diğer veriler ise nispeten olumlu bir tablo çizdi. Euro Alanı imalat ve hizmetler PMI verileri beklentilerin üzerinde gerçekleşerek ekonomide büyümenin devam ettiğine işaret ederken, Ocak ayında %10,3 seviyesine gerileyen işsizlik oranı son 4,5 yılın en düşük seviyesine yakın seyretti. İşsizlik oranının nispeten düşük seviyede gerçekleşmesinde bölgede büyümenin motoru olan Almanya’da işsizlik oranının %6,2 ile tarihi düşük düzeyde kalması etkili oldu.

Küresel risk iştahında iyileşme...

Küresel piyasalar geçtiğimiz haftayı risk iştahındaki artış paralelinde primli tamamladı. Küresel risk algısını gösteren VIX endeksindeki gerileme Çarşamba günü Fed tarafından yayımlanan Beige Book raporunun ardından hız kazandı. Fed raporunda, ABD’de istihdam piyasasının iyileşmeye devam ettiğine işaret ederek bu durumun tüketim harcamalarını desteklediğini ifade etti. Fed ayrıca, ihracatın dolardaki değerlenme nedeniyle zayıflayabileceğine vurgu yaparak gerileyen petrol fiyatlarına paralel enerji sektöründeki kırılganlıkların devam ettiğini dile getirdi. Fed’in ihtiyatlı bir dil kullanarak yapmış olduğu bu değerlendirmelerin ardından VIX endeksi geçtiğimiz haftayı 17,0 seviyesinde tamamladı. Böylece, endeks 2 aydan bu yana ilk kez 20 seviyesinin altına geriledi.

HAFTALIK VERİLER

	26.Şub	4.Mar	Değişim		26.Şub	4.Mar	Değişim
BIST-100 Endeksi	74.929	77.191	% 3,0 ▲	EUR/USD	1,0931	1,1001	% 0,6 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%10,99	%10,70	-29 bp ▼	USD/TL	2,9900	2,9055	-% 2,8 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%1,76	%1,88	12 bp ▲	EUR/TL	3,2717	3,1955	-% 2,3 ▼
EMBI+ (baz puan)	440	410	-30 bp ▼	Altın (USD/ons)	1.222	1.259	% 3,0 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	332	314	-18 bp ▼	Petrol (USD/varil)	34,8	38,2	% 9,9 ▲

bp: baz puan

Emtia fiyatları yükselişte...

Son aylarda emtia fiyatları ile Çin yuanı arasında gözlenen güçlü ilişki bu hafta da devam etti. Önceki hafta Çin Merkez Bankası Başkanı'nın yuanda devalüasyona gidilmeyeceğini vurgulayan açıklamalarıyla birlikte yuanın geçtiğimiz hafta genelinde değerlenme eğiliminde olduğu gözlenirken, emtia fiyatlarında da yükseliş kaydedildi. Altın fiyatları haftalık bazda %3 oranında yükselerek Cuma günü kapanışta 1.259 dolar/ons seviyesine ulaştı. Petrol fiyatları ise geçtiğimiz hafta nispeten yatay seyretti. ABD'de petrol stoklarının artması bu gelişmede etkili oldu.

2015'te Brezilya ekonomisi %3,8 daraldı.

Politik riskler nedeniyle sermaye girişlerinin zayıfladığı ve realin dolar karşısında önemli ölçüde değer kaybettiği Brezilya'da ekonomik aktivite 1990 yılından bu yana en zayıf büyüme performansını kaydederek 2015 yılında %3,8 oranında daraldı. Brezilya ekonomisindeki zayıf görünümün önümüzdeki yıllarda da sürmesi bekleniyor. Önceki hafta Brezilya'nın büyüme tahminini yaklaşık 2,4 puan aşağı indiren IMF, ülke ekonomisinin 2016 yılında %3,5 daralacağını, 2017'de ise yatay bir seyir izleyeceğini tahmin ederek bu beklentiyi teyit etti. Brezilya Merkez Bankası hafta içerisinde gerçekleştirdiği toplantısında sermaye akımlarındaki yavaşlamaya rağmen ekonomi üzerindeki baskıyı artırmamak için politika faizini %14,25'te tuttu.

Yurt içi piyasalarda olumlu hava...

Geçtiğimiz hafta yurt dışı piyasalarda gözlenen iyimser hava yurt içi piyasaları da etkiledi. TL, dolar karşısında %2,8 değer kazanarak Cuma gününü 2,9055 seviyesinde tamamlarken, EUR/USD paritesindeki yükseliş nedeniyle euro karşısında daha sınırlı oranda iyileşme kaydetti. BIST-100 endeksi yatırımcıların yüksek getirili araçlara yönelmesiyle birlikte haftayı %3'lük yükselişle 76.828 puanda tamamladı. TL varlıklara yönelik artan talep, getiri eğrisinin tüm vadelerde gerilemesinde etkili oldu. 2 yıllık gösterge tahvilin bileşik faizi haftalık bazda 29 baz puanlık düşüşle %10,7 seviyesinde gerçekleşti.

Şubat ayında enflasyon geriledi.

Şubat ayında TÜFE %0,02 gerileyerek piyasa beklentisinin altında gerçekleşti. Böylece, Ocak ayında %9,58 ile çift haneli seviyeye yaklaşan TÜFE'deki yıllık artış Şubat ayında %8,78'e geriledi. Şubat ayında enflasyonda kaydedilen düşüşte mevsimlik ürünlerin etkili olduğu görüldü. Giyim ve ayakkabı grubunda fiyatlar dönemsel indirimlerle birlikte %6,16 oranında azalarak enflasyona 16 baz puan düşürücü yönde katkı sağladı. Rusya tarafından uygulanan yaptırımların tarımsal ürün fiyatlarındaki gerilemede etkili olduğu düşünülürken, dana eti fiyatlarının yapılan düzenlemelerle birlikte düştüğü dikkat çekti. Bu dönemde, ulaştırma grubunda gözlenen fiyat artışları ise enflasyona 4 baz puanlık katkı sağladı. Öte yandan, çekirdek enflasyon göstergelerindeki yükseliş devam ederek fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın hız kazandığına işaret etti. TCMB tarafından yakından takip edilen H ve I endekslerindeki yıllık artışlar sırasıyla %9,49 ve %9,72 seviyesinde gerçekleşti. [\(Enflasyon Gelişmeleri raporumuz\)](#)

İmalat PMI endeksi geriledi.

Şubat ayında imalat PMI endeksi bir önceki aya göre 0,6 baz puan gerileyerek 50,3 seviyesinde gerçekleşmesine karşılık üst üste dördüncü ayında da 50 eşik seviyesinin üzerinde kalarak imalat sanayiinde büyümeye işaret etti. Endeksin alt kalemleri incelendiğinde yeni siparişlerin arttığı buna karşılık üretim faaliyetlerinin yatay seyrettiği ve talebin stoklardan karşılandığı görüldü. Yurt dışı kaynaklı siparişler ve girdi fiyatları alt kalemlerindeki bozulma ise endekste gerilemede etkili oldu.

HAFTAYA BAKIŞ

Şubat ayında ihracat yıllık bazda %3,1 arttı.

TİM tarafından açıklanan verilere göre Şubat ayında ihracat yıllık bazda %3,1 oranında artış kaydederek 10,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Sektörler bazında incelendiğinde otomotiv ve hazır giyim ihracatında gözlenen yükseliş bu dönemde ön plana çıktı. Gerileme eğiliminin sürdüğü emtia fiyatları ve dış pazarlarda etkinliğini artıran Çin menşeli ürünler nedeniyle Türkiye'nin çelik ihracatı Şubat ayında da geriledi. Ülkeler bazında incelendiğinde Rusya'ya yönelik ihracatın yıllık bazda %53 gerileyerek 139 milyon dolara düştüğü, Almanya'ya yapılan ihracattaki artışının ise bu etkiyi dengelediği görüldü.

Reel efektif döviz kuru yükseldi.

TL'nin küresel piyasalardaki rekabetçiliğini gösteren TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (REDK) endeksi Şubat ayında aylık bazda %0,8 oranında değer kazanarak 99,5 seviyesine yükseldi. Yıllık bazda değerlendirildiğinde ise TL reel olarak %4,8 değer kaybetti. Küresel sermaye akımlarındaki oynaklığın yanı sıra politik belirsizlikler nedeniyle 2015 yılında gerileyen TÜFE bazlı REDK, geçtiğimiz yılın Eylül ayında son 13 yılın en düşük seviyesine inmişti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Ocak ayında 550 firmaya yatırım teşviki verildi.

Geçtiğimiz hafta Resmi Gazete’de Ocak ayında verilen yatırım teşviki verileri yayımlandı. Buna göre, 2016’nın ilk ayında 550 firmaya çeşitli vergi istisnaları içeren yatırım teşvik belgesi verildi. Teşvik belgelerinin sektörel dağılımı incelendiğinde enerji sektöründe faaliyet gösteren 280 firmanın teşviklerden faydalandıkları görüldü. Ayrıca, imalat sektöründen 156, hizmetler sektöründen 104 firmaya teşvik verildi. Ocak ayında yatırım teşvik belgesi alan firmaların toplam yatırım tutarları 8,9 milyar TL, ithal edilen makine ve teçhizat tutarı 1,3 milyar dolar ve istihdam sağladığı kişi sayısı ise 11.623 olarak belirlendi.

Otomobil satışlarında gerileme devam ediyor.

Yurt içinde gerileyen tüketici güveni ve finansman koşullarında gözlenen bozulma nedeniyle otomobil satışları Ocak ayının ardından Şubat’ta da geriledi. Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) verilerine göre otomobil ve hafif araç satışları yılın ikinci ayında %4,5 oranında gerileyerek 52.825 adet oldu. Bu dönemde otomobil satışları %0,6 ile sınırlı oranda azalırken, hafif ticari araç pazarında satışlar %15,7 ile önemli ölçüde geriledi. Böylece 2016’nın ilk iki ayında otomobil ve hafif araç pazarı %4,9 oranında küçüldü. ODD tarafından yapılan açıklamalarda, 2016 yılında satışların 2015 yılına kıyasla bir miktar gerileyerek 900-950 bin adet civarında gerçekleşeceği öngörülüyor. 2016 yılı için yaptığımız değerlendirmemizde sektör temsilcilerine benzer şekilde sektördeki satışların baz etkisi nedeniyle yıllık bazda gerileyebileceğini tahmin ediyoruz. (Sektörlerle İlgili 2016 Beklentileri raporumuz - [Otomotiv Ticareti](#))

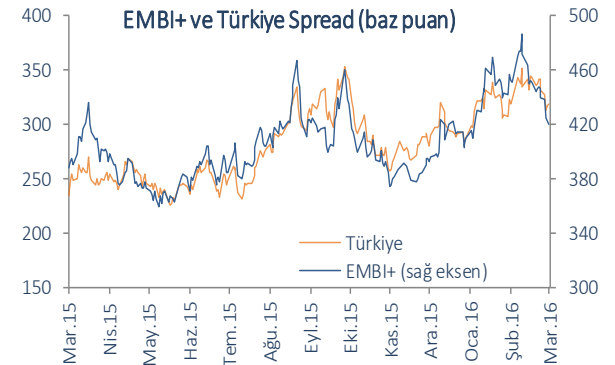
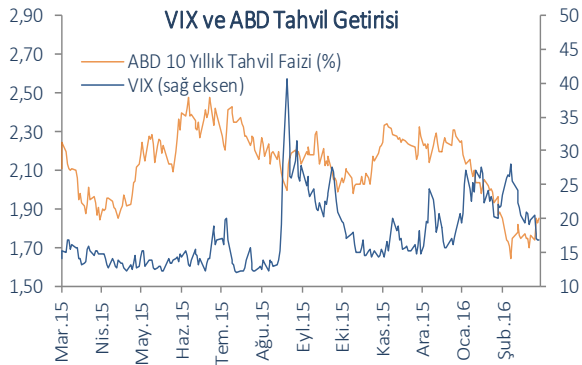
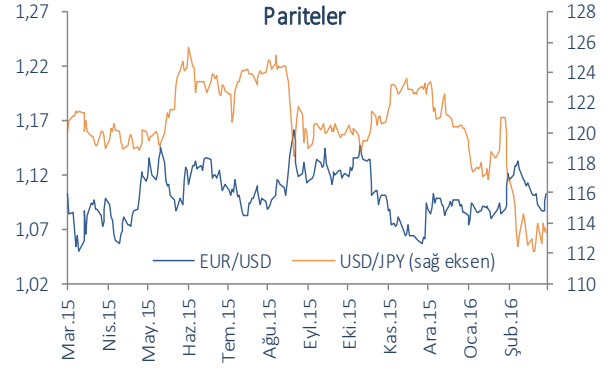
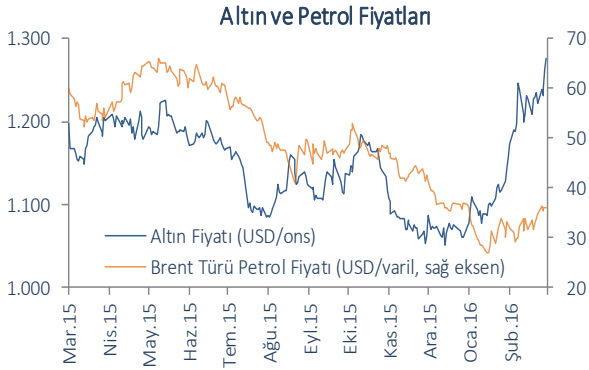
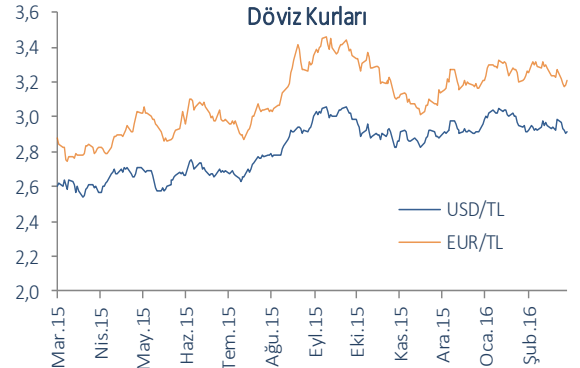
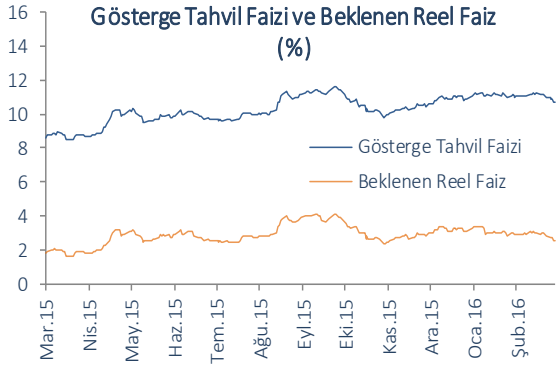
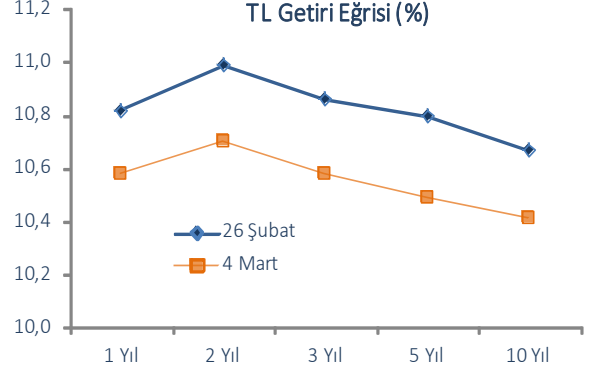
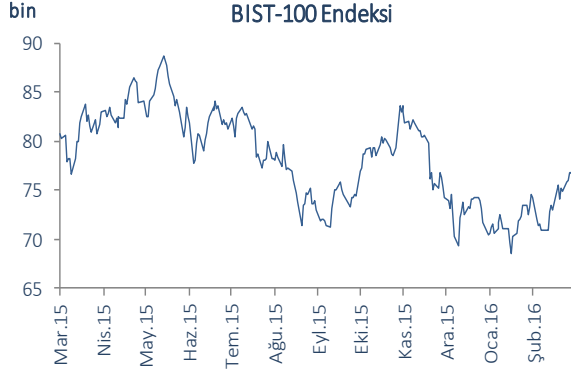
Türkiye’ye giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısı düştü.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan istatistiklere göre Ocak ayında Türkiye’ye gelen yabancı ziyaretçilerin sayısı yıllık bazda %6,4 oranında gerileyerek 1,2 milyon kişi oldu. Bu dönemde Almanya, Rusya, İngiltere, ABD ve Güney Kore gibi önemli turizm pazarlarından gelen ziyaretçi sayısı %16,3 oranında azaldı. Bununla birlikte, Gürcistan, İran, Bulgaristan ve Irak gibi sınır komşularımızdan giriş yapan ziyaretçi sayısı ise %8,6 oranında artarak toplam ziyaretçi sayısındaki düşüşü sınırlandırdı. 2016 yılında, petrol fiyatlarındaki düşüşten olumsuz yönde etkilenen MENA bölgesi ülkelerinden gelen turist sayısında veya kazanılan turizm gelirlerinde azalma gözlenebileceğini öngörüyoruz. (Sektörlerle İlgili 2016 Beklentileri raporumuz - [Turizm](#))

Kırmızı et fiyatlarına yönelik yeni düzenlemeler gündemde...

Son dönemde, küresel piyasadan ayrışan dana eti fiyatları 2015 sonu itibarıyla yıllık bazda %23,4 oranında yükselirken, bu durumun fiyat istikrarına yönelik riskleri artırması sonucunda yurt içinde ekonomi yönetimi et fiyatlarını kontrol altına almak için ek önlemler açıklamıştı. Şubat ayında kırmızı ette başlanan tavan fiyat uygulamasının ardından geçtiğimiz hafta kırmızı ette KDV oranınının %8’den %1’e indirileceği yönündeki haberler gündeme geldi. Öte yandan, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yayımlanan talimatnamede son dönemde gerileyen çiğ süt fiyatları nedeniyle sıkıntılı günler yaşayan üreticilerin süt ineklerini kesmemeleri yönünde uyarıda bulunuldu.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
8 Mart	TÜİK Sanayi Üretim Endeksi	Ocak	
	Euro Alanı Nihai GSYH Büyüme Verisi	2015 4. Çeyrek	çeyreklik %0,3 büyüme
	Çin Dış Ticaret İstatistikleri	Şubat	
9 Mart	Hazine İç Borç Geri Ödemesi (580 milyon TL)		
10 Mart	TCMB Ödemeler Dengesi İstatistikleri	Ocak	
	ECB Toplantısı		
11 Mart	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	Mart I.	

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman Yrd.
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.